

KIÜRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

SZLOVÁK NEMZETISÉGI TÁNCOSAINK BUDAPEST SZÍVÉBEN

A Pesti Vigadó előtti Duna-parton a szlovák nemzetiségi néptáncsoportok táncosainak szereplésével elindult az Országos Szlovák Önkormányzat választási felkészülése. A budapesti, csömöri, ecséri, kerepesi, maglói, csővári, tardosi, sóskúti, tárnoki, nézsai, dabas-sári és tótkomlói táncosok közös tánca és csodálatos, színes viselete nagy sikert aratott a járókelők

körében. A rövid közös koreográfia összeállításában Nagy Eszter, Maruszkai Fanni, Styeová Stella, Molnár Sára és Juhász Bálint vett részt.

A flashmob üzenete egyben az OSZÖ parlamenti választási kampányának szlogenje is: Itt vagyunk itthon. Különbözőek vagyunk, de Összetartozunk!

Naši tanečníci v srdci Budapešti

Flashmobom tanečníkov zo slovenských národnostných súborov na nábreží Dunaja pred Peštianskou redutou sa rozbehli prípravy Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku na parlamentné voľby. Spoločný tanec a nádherné kroje členov tanečných súborov z Budapešti, Čemera, Maglódu, Ečera, Kerepešu, Čuváru, Slovenského Komlóša, Šóškútu, Tárnoku, Tardoša,

Dabaša-Šáre a Níže očarili okoloidúcich. Krátku spoločnú choreografiu zostavili Eszter Nagy, Fanni Maruszki, Stella Styevó, Sára Molnár a Bálint Juhász. Odkaz flashmobu je zároveň sloganom tohtoročnej predvolebnej kampane CSSM: Sme tu doma. Sme rôzni. Patríme spolu!

Barkányi Zoltán kedves közlése alapján

Keresztényi szeretettel

Igen nagy szeretettel vettünk végső búcsút, Katalin testvérünktől, aki még a múlt század derekán, ősi Pilisszentlászlói családban született 1948 május 17. hétfői nap reggelén. Az akkori szokásoknak megfelelően még annak a hétnek vasárnapján lett megkeresztelve Szakszon Ferenc helyi plébánosunk által. A keresztszülői feladatokat, Schindler István, és Hornyák Katalin izbégi lakosok vállalták.

Szülei: Petkó János bányász – Kocskovszki Etel. Mindketten ősi pilisszentlászlói családok sarjai. Katikával igen közeli rokoni kapcsolatban voltunk.

Katika nagymamája nővére volt édesapámnak, akivel igen jó kapcsolatban voltak. Ez érthető is, hiszen a nagycsaládból édesanyjukkal együtt, mint oly sokan falunkból, „jobb megélhető reményében” kitelepültek a testvéreik is, az akkori Csehszlovákiába. Igen jó kapcsolatban voltam kedves férjével, Sándorral is akivel igen példaértékű házasságban éltek.

Kedves Katika, szerény, de jó lelkű életed véget ért. Legyen könnyű neked szülőfalud temetőjének rögös földje. Igen nagy szeretettel, búcsúzik unokaöcséd, Rudolf.

Drága Mama

Szavakba nem tudjuk önteni, mennyire hiányzol, és mennyire fáj, hogy elveszítettünk. Attól a pillanattól kezdve, hogy mi megtettük az első levegővételünket, egészen addig, amíg te az utolsót, nagyon sokat jelentettél nekünk. Te voltál a támaszunk, az otthonunk, és az a hely, ahol mindig minden rendben volt. Te voltál az, aki bármelyik nap képes lett volna húslevest főzni, csak hogy lássa a mosolyt arcunkon, aki végighallgatta minden nyugunket-bajunkat, majd a maga bölcs, néha határozott, néha kicsit makacs módján adott tanácsot, amit persze legtöbbször csak később értettünk meg igazán. Annyi mindent megéltél, annyi mindenben mentél keresztül, és mindebből tanítottál minket arra, hogyan álljunk helyt az életben. Benned egy végtelenül kedves önzetlen, erős és jószívű nőt ismertünk meg, akire minden

egy nap felnéztünk. Te adtad nekünk a gyermekkor igazi jelentését, miattad lett színes, és szeretettel teli. Te tartottad össze ezt a kis családot, és miattad voltunk igazán család. Éreztük, hogy a szemed fényei vagyunk, mert ezt minden mozdulatoddal kimutattad. Most fáj, mert nem csak a nagymamánkat veszítettük el, aki nevelt fel minket, mintha sajátjai lennénk, hanem a legjobb barátunkat is. Azt akinek bármit elmondhattunk, és aki mindig tudott egy jó szót, egy tanácsot vagy megjegyzést, amitől aztán megint nevetni kezdtünk. Hiányozni fog a főztőd, a finom süteményeid, a történetek, amiket meséltél apukáink gyerekkoráról, a humorod, de leginkább a nevetésed. Az a fertőző, őszinte nevetés, amitől végül már mindannyian könnyeztünk, mert annyira neveltünk. Hiányozni fog, ahogy az ablakból

integetél, amikor a buszhoz mentünk, és ahogy az arcod felragyogott, amikor beléptünk az ajtón hazafelé menet. Hiányozni fog, hogy együtt pakoljuk be a fát, hogy felbosszanthassunk a vitrin kipakolásával, hogy együtt együnk zsíros kenyeret uborkával, miközben beavatsz minket az új sorozataid részleteibe. Hiányozni fog, hogy jégkrémet csenjünk a kamrából, és hogy ránk szólj: „csak jár a szátok”, miközben elindul a sorozatod, és hiányozni fog, ahogy a nevetéstől még a pocakod is rezgett.

Nélküled az otthon csak egy ház, és a föld sem kerek többé.

De, amit nekünk adtál, azt senki nem veheti el tőlünk. Az erőd, az önzetlen szereteted és az értékeid bennünk élnek tovább, és ígérjük, hogy visszük magunkkal őket életünk minden lépésénél! Szeretünk Mama! Te voltál, vagy, és leszel a világ legjobb nagymamája, és amíg élünk emléked őrizzük!

Unokáid: Mercike, Mátéka, és Vircsi.

Jubileum

A Móricz Zsigmond Gimnázium ebben a tanévben ünnepli a 70. tanévét. A Dunakanyar jobbpartjának első állami gimnáziuma ma is betölti hivatását. Éppen 15 éve, hogy megalakult egykori diákjainak a szervezete, a Szentendrei Móriczos Öregdiákok Egyesületének (SZMÖRE). Fontosnak tartják, hogy azt a közel tízezer embert összefogják, akik ebben a gimnáziumban végeztek, hiszen olyan szellemiséget képviselnek, amelyet az itt töltött négy év után is őrizni, érvényesíteni kell.

A SZMÖRE idei nagy terve az idei, jubileumi tanévben a Digitális Móriczos Archívum létrehozása. Ehhez kéri a régi iskolatársaik segítségét, és akár fényképeket, filmeket, tárgyakat, jelvényeket, ruhadarabokat, iskolaköpenyt, egyensapkát, dolgozatokat, régi könyveket, újságokat stb. őriznek, kérjük, hogy juttassák el azokat az egyesület tagjaihoz (Soósné Balogh Anikó, Szarvas Rita, Csigené Várnay Judit), akik archiválják, majd visszaszolgáltatják ezeket a tulajdonosoknak. Jómagam 1965 őszen kezdtem el középiskola tanulmányaimat a már akkor is

elismert gimnázium levelező tagozatán. Pilisszentlászló legdicséretesebb szülöttje Majnek Jenő szintén ekkor kezdte ugyanitt gimnáziumi éveit. Ekkor még csak a 9 éves volt a gimnázium, amelyben még a „békebeli” időkben diplomázott tanárok is tanítottak. Később, mint építőmester – kisiparos rendszeresen végeztem felújítási karbantartási munkálatokat az épületen. Ezeket lehetőleg, a nyári szünetben kellett megoldanom. Egyik év tavaszán a kazánház kéményét kellett lebontani és újjá építeni. Még folyt a tanítás, de fűteni már nem kellett. Ekkor az óráközti szünetben sétált hozzám a humort kedvelő volt matek tanárom, és mosolyogva, de inkább nevetve, megkérdezte: „Ejnye Rudko, mit vétet néked az a kémény? Több évtized telt el már azóta, hiszen az még a nyolcvanas évek elején volt, de nékem így maradt meg emlékezetemben Égner Kálmán tanár úr.

Emlékezete legyen áldott!

FR

80 éve történt

80 esztendeje, 1946. március 12-én végezték ki Szálasi Ferencet és bűntársait

A német megszállók csak 1944 augusztusában, a román kiugrás és Horthy hasonló irányba tett lépései hatására álltak végül Szálasiék mögé. Hitler külön parancsára szeptember folyamán a nyilasok megkezdték a hatalomátvétel megszervezését. Ez

október 15-én történt meg: a kormányzó kiugrási kísérletét követően a német és nyilas csapatok megszállták a főváros stratégiai fontosságú pontjait, este pedig Szálasi bejelentette a rádióban a hatalomátvételt és a háború folytatását.

Nemzetvezetőként november 4-én felesküdt a Szent Koronára, és másnap megalakította a

Nemzeti Összefogás Kormányát. Szálasi totális diktatúrát vezetett be. A nyilas kormányzat elrendelte a magyar társadalom hivatásrendi átalakítását, és minden erőforrást az előrenyomuló szovjetek elleni harc folytatására rendelték. Szálasi és köre rendületlenül hitt a német csodafegyverek erejében, és meghirdette a totális háborút, amivel hatalmas károkat okozott Magyarországnak mind anyagiak, mind emberéletek tekintetében.

Kép: 1945. Budapest VI. A háborús főbűnösök felelőségre vonása a dr. Major Ákos vezette népbíróság előtt, a Zeneakadémia Nagytermében tartott tárgyaláson. Szálasi Ferenc korábbi nyilas "nemzetvezető" és miniszterelnök, Vajna Gábor korábbi belügyminiszter, Beregfy Károly korábbi hadügyminiszter.

Ráadásul az egyre kisebb, nyilasok és németek által ellenőrzött területen anarchia és terror tombolt. A Harmadik Birodalomba munkakölcsonzés címén indítottak útnak zsidókat, ezeket valójában a koncentrációs táborokba küldték. Ezeket a köznyelv halálmeneteknek nevezte. Mindennaposak voltak az egész területén végrehajtott kivégzések (ezt azzal indokolták, hogy az egész ország hadi terület, ami nem volt igaz), a tömeges vérengzések (így a kb. 3600 áldozatot követelő Duna-parti kivégzések),[9] melyek keretében összességében mintegy 65 000–70 000

budapesti zsidó veszett oda a halálmenetekben, a gettó embertelen körülményei közepette, illetve a kivégzések során alig négy hónap alatt[10] (a vidékieket ekkorra már nagyrészt deportálták), miközben a Vörös Hadsereg körbevette a fővárost.

A nyilas vezetőség – miközben jelentős erőket hagyott Budapesten, hogy a német ígéretekben bízva egy ellentámadást indítva visszaveszik a főváros környékét – a nyugati országrészbe tette át székhelyét 1944 végén. Szálasi először Farkasgyepűn (Gyepű I.), majd Brennbergbányán, végül Kőszegen (Gyepű II.) állította fel főhadiszállását. A fellegekben járó Szálasi ekkor még hétkötetes könyvet készült írni a dicsőséges hungarizmusról. Munkáját nem fejezhette be: a szovjetek elől Ausztriába, Mattseebe menekült 1945. március 27-én, ahol április 29-én feleségül vette Lutz Gizella tisztviselőnőt, akivel 1927 óta jegyben járt. Május 5-én esett amerikai fogságba.

Az amerikaiak október 3-án adták ki Magyarországnak Szálasit, hasonlóan a nyilas vezérkar zöméhez. Ellene 1946. február 5-én népbírósági eljárás indult, amelynek keretében végül március 1-jén halálra ítélte a Jankó Péter által vezetett bíróság emberiség elleni és háborús bűntettekért. Szálasit március 12-én 15:24-kor akasztották fel, egy napon Vajna Gábor nyilas belügyminiszterrel, Beregfy Károly hadügyminiszterrel, Rajniss Ferenc nyilas vallás- és közoktatási miniszterrel és dr. Gera József ideológussal és propagandistával, nem várva meg a kegyelmi kérvényük elbírálását. A kivégzést Bogár János főhadnagy hajtotta végre.

Szálasi Ferenc és társai kegyelmi kérvényét a Népbíróságok Országos Tanácsa március 13-án (tehát már egy nappal a kivégzésük után!) tárgyalta, és az igazságügy miniszternek javasolta elutasítását. Dr. Ries István igazságügy miniszter, Tildy Zoltán köztársasági elnöknek 1946. március 14-én küldött előterjesztésében nem javasolta a kegyelmet, egyben megjegyezte, hogy 4 elítéltet – az élen Szálasival – a népbíróság kegyelemre méltónak nem találta, így esetükben a halálos ítéletet már végrehajtották. Tildy Zoltán az előterjesztésre 1946. március 15-én írta rá az ítélet végrehajtását megengedő döntését.

A volt nyilas vezért ismeretlen helyen temették el.

/ Fotó adományozó: Rózsa László

Két évtized Vitajte unás!

Így fogadták és most is így fogadják a Pilisiek a vendéget-vendégeket, akik betérnek a hajlékukba. Mi szerzői ennek az antológiának, akik azon vagyunk, hogy ebben a régióban megőrizzük, és ápoljuk szlovátságunk kultúráját ebben a régióban. Tartjuk magunkat ahhoz a szép szokáshoz, és így fogadunk, igen tisztelt olvasó. A mi szívből lélekből szóló szavainkkal üdvözölve mondjuk: Isten hozott nálunk!

Emlékezet okául meg kell említeni, hogy a mi szlovák kultúránk ebben a régióban, olyan régi, mint a tar – kopasz tetejű Pilis..

Már a 9. században itt a Pilis hegy alatt megalapították a Ciszterniek kolostorát. Később a ciszterciek elvonulását követően, az egyetlen magyaralapítású pálos rend került a kolostorba, és mellette a kicsi falucska, Pilis. A másik oldalán is ennek a magas, kopasz hegynek megalapították Kesztlőcöt, ahol szintén Szlovánok laktak és nem

messze Csévet és Csabát.

Elődeink itt művelték a mezőket és neveltek állatokat, baromfit. Vizük a környékbeli forrásokból

és a patakból volt.

Fát és erdei vadakat kínáltak nekik a környékbeli erdők.

Kolostorban és az udvarokban sűrűn épített házakban visszhangzott a szlovák szó, és a szívhez szóló énekek.

A mi gazdag népi és keresztény kultúránk nagyon mélyen belevésztette magát a történelmünkbe.

Van nekünk a könyvekben kiválogatott számos népi énekünk, elbeszélés. A kesztölci templomban megőrződött emlékezete Szent Cirillnek és Metódnak, Euró patrónusainak, akik hirdették és terjesztették.

F R

Benkovits György

Elment Valentin Jani bácsi a stric,(jelentése nagybácsi, tekintélyes vezető) a szentendrei dalmátok nem csak hivatalosan megválasztott, de közössége által is elfogadott vezetője. Egy szorgalmas élet végén lépett a felhők fölé, tette le a motikát (kapát) örökre, mert ahová ő most megérkezett, már nem kell metszeni a fákat, nyírni a fűvet, gondozni a növényeket. Ott már a Nagy Kertész végzi ezt helyette. Talán az utolsó számárhegyi brgyani volt, aki a szegénység kecsketején nevelkedett és még ismerte azt a tarka babonás zárt világot, amilyen a Szamárhegy a háború előtt volt. Ismerte az évszázados fájdalmat, amikor a telepakolt krenzli gurnija bevág a kulcsosontnál és cipelője csak úgy képes megtartani egyensúlyát, hogy előre dől, megfeszíti magát, mert ha nem tenné, hatalmas súlya hanyatt, a földre dőtené és az egész napos fárasztó munka eredménye, a gyümölcs a földön szóródna szét. Lábai jól ismerték a pismányi bokatoró utakat, amelyekről amikor az eső lemosta a földet, az éles

kiálló kövek, mint ördögi kései állnak ki, amire ha a krenzli súlyával a hátadon ráléptél, kifordította a bokádat és a tarlóbíró talpba is véres vágást ejtettek. Ismerte milyen a bubáni sovány nyári ebéd, egy-egy körte, szilva, maroknyi szőlő, szeletnyi kenyérral, ami a kapáláshoz kevés. Otthon az udvaron gágogó guszka (liba) a piacra kellett. A költővel álmodhatta, ”egyszer libasültet enni” és ezért aggatták rá a gyermektársai a Guszka (a liba) gúnynevet. Ette a böjtös „szlanutkát” amit nem a vallás, hanem a „nem jut rá” kemény törvénye írt elő. Amikor ebben a bagócalevesben, amit ma úriasan csicseri borsó levesnek neveznek, az egyetlen erőt adó harapnivaló a puhára főzött szalonnabőr volt. A kétezres évek elején szinte minden szombatot együtt töltöttük az Aromában, amire idős barátaimat hívtam meg. Aroma brgyániul a Dézsma ház, amit azért neveztek így, mert a háború előtt valamiféle likőr és pálinkakeverő üzem-féle működött benne. Régi képeket nézegettünk. Máig hálával gondolok vissza

erre, mert vagy száz régi szamarhegyi történetet, legendát meséltek el három év alatt. E kis csapatban Jani bácsi volt a csúcs, akinek tūpontos képi memóriája volt. Aki minden apró részletre emlékezett. Még olyan jelentéktelennek látszó dolgokra is, hogy Sanyi nagybácsikámnak milyen mintájú volt a kendője, amelyet előbb vízbe mártva a fejére kötött, amikor elsőnek ugrotta az Iván napi tüzet. Ha fiatalon tanulhatott volna, biztosan sokra viszi. De hát akkor, hiába voltak a Valentinok szamarhegyi értelemben jobb módú iparosok, a kitörés csúcsa egy brgyáni gyereknek legfeljebb a polgári elvégzése volt. Számára háború utáni világ jelentett kiemelkedési lehetőséget. A Papírgyárba került drehásnak, korábbi lucernásukban nagy házat épített, autót vett. És ő aki a szentendrei „Puszták népéből” jött, a hatvanas évek végén már úgy élhetett, amelyről tudta és mondta is mindig, a régi Szentendrén ezt lehetetlen lett volna nekem. Mikor a szeszfőzde öreg téglá épülete még állt, és Pismány a Csáky villától a Sáska erdőig tartott, amikor még minden brgyáni nem csak a szótárból tudta mi a sepet, a krenzli és a budák és illetlenség volt, ha valaki nem köszönt előre az idősebbnek az utcán, ő volt a Szamarhegy Janikája, Janija, majd Jani bácsija. Amikor aztán a rendszerváltás után megalakult a szamarhegyi dalmátok

önkormányzata, természetesen adódott, hogy ő lett a srtic, a legidősebb Iván tisztségének viselője, majd 2010-től hivatalos elnöke is. S bár számtalanszor vitáztunk, veszekedtünk is talán. De abban sohasem volt ellentét közöttünk, hogy tegyünk azért, hogy ha csak egy keveset is átmentsünk, hányatott sorsú nemzetiségi közösségünk, morzsánként talán még összeszedhető értékeiből, hagyományaiból. Azzal, hogy Jani bácsi elment, letört egy értékes darab a Szamarhegyből és kisebb lett a mi 30 méteres hegyünk. Vele eltávozott az utolsó brgyáni is. Mától már csak szamarhegyiek vannak. Olyanok, aki még talán azt is elhiszik, hogy a sok csacsi miatt lett a szamarról elnevezve a mi Angyalhegyünk. De hát mi tudjuk jól, hogy nem a csacsi, hanem a nyergének az elnevezése a samar. Samar je „sprava” koja se stavlja na magarca a služi da se na njega stavi teret. Samardžija je majstor koji pravi samare. S bár biztosan sokféle jó dolog fog még történni. Talán unokáink továbbéltetik majd hagyományainkat, megőrzik szokásainkat. De a crkva Sveti Ivana harangja már nem kondul többé majd úgy, mint ahogy eddig szólt, és a Daru piac kövei sem csillognak majd olyan fényesen a nyári zápor után. Búcsúszom tőled, Laka mu zemlja!

Üdv Néked Rudolf!

Remek! A háborús történeteid mindig naturalisztikusak és "életszagúak" - talán túlságosan is, de hát pont azért, mert igazak, szóval erről nem Te tehetsz.

Soxor jut eszembe mostanában szegény apám mondása: "Egy háborúban egyetlen korrekt dolog

van. Bármelyik oldalon, bármelyik hadseregben, bármiért

harcolsz is, ugyanazon mész át és ugyanannak vagy kitéve."

Ő már csak tudta...

Üdv: Csere P.

Kedves Pali!

Édesapád mondását, ha nem is szó szerint, de én is sokszor hallottam édesapámtól Ő, az 1911. „évfolyamhoz” tartozott, tehát a II. Nagy háború idején már háromgyermekes családfő volt. Ennek ellenére, mint fogatolt tüzer őrmestert sokszor behívták továbbképzésre. Ilyenkor a lövegeket szétszedve, a leghetlenebb magaslatokra is,

főleg öszvérekkel felszállították és tüzelésre előkészítették azokat.

A humánus századparancsnok Szolnoknál, akár sokan mások is nem csak sejtette, de tudta is, hogy a hódításnak indult háborút elvesztettük. Nos egyik délelőtt felsorakoztatta tartalékosokból álló századját, és fennhangon szólt: - Az öt családok

lépjenek ki. Senki nem mozdult. Mikor a négycsaládosokat szólította, édesapám elsőnek lépett ki a sorból pedig csak két lány és egy fiúgyermeke volt. Így úszta meg élve az értelmetlen háborút, Amit számtalan könyvben elemeztek jelesnél, jelesebb „ÍRÁSTUDÓK”! Ezzel, meg a folytatással kapcsolatban írtam meg a „Menetelés a halálba” címen már két évtizeddel ezelőtt megjelent könyvemet szlovákul. Igen, bizony szlovákul,

mert nem csak otthon, de a faluban is egymással csak szlovákul beszélünk. Anyám ugyan Szeifert, tehát „sváb” volt, de vele is leginkább szlovákul beszélünk. Nos még abban az évben megírtam magyarul is, amit készséggel postázok a megadott címekre.

Őszinte barátsággal, és tisztelettel, Rudolf

Irán

A távoli, az ókori perzsa dicsőség és a siíta küldetésstudat kettősségében indentifikálódott, forrongó világ. Mi minden történhet ott, amin itt megütközhetünk. Például azon, ahogyan a hatalom a művészi szabadsághoz viszonyul. Régi a történet, de azért sokatmondó. Salman Rushdie indiai származású, muszlim családból származó – önmagát ateistának valló – brit író Irán legfőbb vezetője, Khomeini ajatollah 1989-ben vallási ítélettel sújtotta: az író megölésére buzdítva a muszlimokat. Rushdie bűne a Sátáni versek című regénye volt, amely a vallási vezetők szerint tiszteletlenül ábrázolta Mohamed prófétát. Hatalmas vihart keltett a könyv. És évtizedek múltán, 2022-ben a legrosszabb is bekövetkezett: egy magányos támadó súlyos merényletet követett el az író ellen – tizenkét késszúrással akarta kioltani életét. Rushdie túlélte a gyilkossági kísérletet, ám egyik szemére elveszítette látását. Magyarországon két ízben járt.

Salman Rushdie: „Aki holtbiztos a dolgában, az akár férfi, akár nő, iszonyú tettekre képes”.

Khomeini ajatollah 1989-ben vallási ítélettel sújtotta: az író megölésére buzdítva a muszlimokat. Rushdie bűne a Sátáni versek című regénye volt, amely a vallási vezetők szerint tiszteletlenül ábrázolta Mohamed prófétát. Hatalmas vihart keltett a könyv. És évtizedek múltán, 2022-ben a legrosszabb is bekövetkezett: egy magányos támadó súlyos merényletet követett el az író ellen –

tizenkét késszúrással akarta kioltani életét. Rushdie túlélte a gyilkossági kísérletet, ám egyik szemére elveszítette látását. Magyarországon két ízben járt. Salman Rushdie: „Aki holtbiztos a dolgában, az akár férfi, akár nő, iszonyú tettekre képes”.

Éva Vasvári kedves közlése alapján lejegyezte
F R

Bölcs mondások Tibor atya gyűjteményéből

Ha az ember azt akarja,
hogy ne legyen lázas,
ne hőmérőzze magát.

MÓRA FERENC

Az ember sok mindent hajlandó
megcsinálni azért,
hogy szeressék, de MINDENT
hajlandó megcsinálni,
hogy irigyeljék.

JEFGENYIJ JEFTUSENKO

Köztem és Rockefeller közt van
egy közös vonás
- neki van pénze, nekem nincs.

KARINTHY FRIGYES

A gyengeség az egyetlen
olyan hiba, amelyen
Nem lehet javítani.

LA ROCHEFOUGAULD

Az asszonyi erény csak
vérmérséklet kérdése.

MÓRA FERENC

Az első és az utolsó, amit
a zsenitől megkövetelünk:
Az igazság szeretete.

JOHANN WOLFGANG GOETHE

Miért erőszakos valaki?

Mert nem tud belenyugodni abba,
hogy nem erős

OSVÁT ERNŐ

A létesítmény tervezője nem akkor
tudja, hogy tökéleteset alkotott,
ha már nincs mit hozzátenni,
hanem ha nincs mit elvenni.

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Míg szerencsés vagy,
sok lesz a barátod.

OVIDIUS

Minél cifrább egy kokárda,
annál kevesebbet ér az
aki viseli.

HENRI FRÉDÉRIC AMIEL

AZ INFLÁCIÓ

Az infláció legtöbbször
nem egyéb, mint a kormány által
gyakorolt rablás egy formája:
a kormány költi el azt,
amit a dolgozó nép megtakarít.

**Ezt viszont a legnagyobb magyar
akire méltán lehetünk büszkék,
SZENT-GYÖRGYI ALBERT**

Húsvétok a Pilisben

Mint azt vallásunkat gyakorló pilisi községekben lakó katolikusok tudjuk, hogy karácsony utáni legnagyobb ünnepünk a Húsvét. Akár az elődeink szeretünk mi az utódok is közösségben együtt lenni, mondhatnám úgy is, hogy „egymás szeretetében lubickolni”. Az örvendezőkkel örülni, a szomorkodókat vigasztalni. Jelentőségét tekintve a jeles hármas szám említhető.

1. A nagypéntekkel érkező szomorúság a kereszthalál fájó sebei, a mi szívsebeink fokozott jelenléte.
2. Az allelujával hírül kapott feltámadás és örömujjongás, lelkesedés vele kapcsolatban.
3. A tavasz érkezés és várás szívbeli öröme. Hogyan is vártuk ezt a jeles ünnepet a tennivalókra is tekintve hajdanában? A külső rendcsinálás (udvar, utca) volt leginkább a gyerekek feladata. A

vesszőkből készített söprút még szinte alig bírtuk, de a bátyánk vagy nővérünk mellett már mi, kisebbek is ott voltunk e takarító csatában, a kosz ellen hadakozva. Ilyen küzdelem mindenhol zajlott. Az asszonyok, nagyobb lányok bent, a férfiak a pincék padlások, állatok körül ténykedtek. Minden jelentősebb ünnepnek ez volt a bevezetője.

Közvetlen ünnep előtt változott a felállás. A férfiaknak az állatellátás, nőknek a családellátás és nekünk gyerekeknek vegyes feladatok jutottak (répa, szecskaaprítás, dió, mák darálás, mozsarazás és talán még az utolsó boltba szalajtság ezért – azért).

Az első mondhatni közös megmozdulásnak mondható esemény az volt, mikor ha nem is szervezeten egyszerre, de szinte minden családból mentek – mentünk Pénteken kora hajnalban a lámpásokkal a kezünkben. A templomunktól át az akkor még művelt földeket keresztezve a dombon lévő Kálváriára. Lépteinkkel nem okoztunk kárt, hiszen minden földtulajdonos értelemszerűen egy vonalban 1 méternyi szélességet ez az idők folyamán simára lett taposva. „Kalvársky chodníknek - Kálváriai gyalogútnak neveztük.

Szombaton mikor a harangok „Rómába mentek”, tehát nem volt szabad harangozni, felhoztuk a Plébánia fészkerében lévő „rapkácst” (kerepelőt) és harangok helyét azt az igen elmés szerkezetet tekertük felváltva, igen intenzíven. Akkoriban még csak a busz járat okozott zajt az is csak néhányszor

naponta.. Tehát a csendben igen jól érvényesült a kerepelés. Mi meg sorba állva tekertük.

A feltámadási körmenetet viszont „akár esett akár fűjt” megtartottuk minden Húsvétkor. Akkoriban még gyerekkori emlékezetem szerint a Vasárnap a templomi szertartások ünnepe, kismise a kápolnában, nagymise a pálos-rendi építésű templomunkban. Körmenet a templomból indult lefelé a Petőfi utcán, a főtéren jobbra kanyarodott a Béke utcára, úgy vissza a templomba.

Ezek már a feltámadás örömeiről szóltak. Bennük a legszebb húsvéti énekek és a passió is el lett énekelve. Ajánlatos volt mindenkinek a gyónás, áldozás elvégzése. Ezzel adtuk bizonyítékát katolikus hitünknek. Ezen a nagymisén a gazdasszonyok édesanyáink már nem tudtak megjelenni ugyanis az ebéd főzés lefoglalta őket. Ebéd után felkeresték egymást a rokonok, barátok és beszélgettek iszogattak. Este kezdődött a bál. Ide mindenki a legszebb ruháját vette fel, főleg a lányok. Hétfő is ünnep volt még, ugyanúgy mint most. Ekkor jártunk locsolkodni, és a fűzfavesszőkből magunk készített korbácsokkal.. Versikéket is mondtunk, amikkel erőt és jó egészséget kívántunk.

VOLTAK IDŐK VOLTAK, DE SAJNOS ELMÚLTAK!

F R

Körzeti megbízotti iroda tábla megrongálása (grafiti)

2026. március 1-jén polgárőr szolgálat ellátása során észleltük, hogy a körzeti megbízotti iroda felett, a falon elhelyezett KMB-rendőrségi tábla

grafitivel történő megrongálás következtében olvashatatlanná vált. A tábla a Fő tér irányából jól látható mindazok számára, akik a mozgó postához érkeznek.

Egyesületünk egyik tagja jelezte a rendőrség és az önkormányzat felé, hogy célszerű lenne a tábla eltávolítása. Jelenleg nincs körzeti megbízott a községben; amennyiben a jövőben ismét lesz KMB-s, a tábla helyreállított állapotban újra kihelyezhető.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Ferenc József öccse

A legendás Ferenc József öccse Triesztben élt a palotájában (Míramáre), de a francia III. Napóleon „megdumálta”, hogy a mexikóiak várják császáruknak. Ehelyett a forradalmárok lelőtték. Szarajevonál harmincezer osztrák- magyar katona gyakorlatozott, de csak tizenhat helyi (szerb) rendőr biztosította az útvonalat még délután is, a délelőtti kézigránátos támadás után is, a délelőtti kézigránátos támadás után is, mert a trónörökös „golyóálló” selyemmellényben volt. Csakhogy a golyó nyakon találta. (A felesége két lövést kapott.) A kilenc merénylőt kivégezték utólag. Az autót egy helyi szerb kereskedő adta.

Losonci Miklós

Pacsirta

Ádám jó gazda, mert tud jól szántani és van lova, de ennek ellenére munkája a mezőn nem igazán szerez örömet neki.

Hozzá jön az Úr Isten és kérdezi:

-Hogyan tetszik a mezei munka?

-Nehéz munka ez sóhajt fel Ádám, nem egyszer izzadság folyik arcomon. De ehhez is hozzászoknék, csak ne lenne olyan szomorkás.

-Vigasztalásra vágysz, meglesz a vigasztalásod!

Ekkor az Úr Isten lehajolt a földhöz, vett egy göröngyöt, melyre előtte leesett cseppnyi izzadság Ádám homlokáról, és feldobta a levegőbe. És lám, a földből hirtelen őszes madárka lett, amely elkezdett kedvesen énekelni, és vidáman csapkodott szárnyaival Ádám körül.

Azóta a kicsi pacsirta, vigasztalja tavasszal a földműveseket a mezőkön.

F R

Teréz anya

Azért nem tudjuk etetni a szegényeket, mert nem bírjuk jól lakatni a gazdagokat.

"Innen, Erdélyből, tömegesen szállítják a középiskolásokat Orbán beszédjére, 560 lej-be kerül, amiből a fészkes fene tudja, ki, 80 lejt áll, tehát 480 lejbe (kb 40E Ft-ba) kerül fejenként, hogy lelkes fiatalok imádhassák a vezért.

Az ünnepi díjakról most nem mondok semmit, de nyugodtan gondolkodjunk el, miféle szolidaritást vállalnak azok, akik elfogadják a kitüntetéset azoktól, akik emberek millióit tartják nyomorban és félfasiszta országgá tették a hazát, ami éppen ellenzékben van, legalább 9%-kal. Akinek nem inge, ne vegye magára. De a többiek vegyék!"

Az árja

Hitler nem volt sem szőke sem kékszemű. Szülei első unokatestvérek voltak. Az ilyen „fajtisztaságot” ma már tiltja a törvény. A neve (degeneráció), Ma már vérfertőzés. Gyereke talán emiatt nem lehetett. Apai nagyanyjának állítólag egy grázi zsidó orvos 18 éven keresztül életjáradékot fizetett. Dokumentum nem maradt erről a feltevésről. Négy évet járt iskolába, majd festőművész szeretett volna lenni. Élethű házakat tudott festeni., de sosem vették fel mert a portré festéshez nem értett.

Az első világháborúban majdnem megvakult egy gáztámadás miatt. Később Bécsben azt tapasztalta, hogy antiszemittizmussal tud a leggyorsabban a legnagyobb karriert csinálni. A müncheni sörpuccs után börtönbe kerül, ahol megírja a Mein kamf-ot. Kiszabadulva megalapítja az SA-t, majd az SS-t. Utóbbi segítségével „lefejezi” az előbbi vezérkarát. Kb. 300 SA vezért. Aztán a II. világháború sok tíz millió ember halálát okozta. Az áldozatok neve sosem közismert. A tömeggyilkosoké mindig: Sztálin, Hitler, Mussolini, Napóleon, Szulejmán, Dzsingisz kán, Nagy Sándor, stb. Az oroszok málinki robot – nak nevezték a sok évi kényszermunkát. A Birkenau szó jelentése : Nyírfaliget. Auswitz-é:”Izzasztó liget” : Au – liget, switz – izzadság. Magyarul fitnessz – liget.

Buchenwald – bükk erdő. Mauthausen – vámházak, ami a pénzbeszedés illúzióját kelti az emberekben.

Losonci Miklós

Miért nem járnak a gyerekek születésüktől

Mikor ösanyánknak Évának megszületet első gyermeke, nagyon örült neki, állandóan pesztrálta és hordta kezeiben. Odamegy hozzá az Úr Isten és mondja:

- Ne hord állandóan tedd le a földre, had járjon egyedül! Éva kételkedik:

- Ő még nem tud járni, és ahogy elengedem, elesik, hiszen még nagyon gyengécske.

- Akkor tehát tartson egy évig és egy napig amíg megtanul járni, te hitetlen!

- Így mondta Úr Isten, és ezért van, hogy a világon az anyáknak gondoznia kell a gyermeket, egy évet és egy napot, míg megtanul állni, és járni saját lábacskaín.

F R

Franjo von Allmen

A svájci síelő 3 számban indult, és 3 aranyérmet szerzett a téli olimpián. A saját szavai szerint az erőnlétét és állóképességét annak köszönheti, hogy

épületasztalosként dolgozik a falujában. Ismerős történet.....

Losonci Miklós

Elődeink mesterségei

ÜVEGESSÉG

Üveges termékek nem voltak annyira elterjedve, mint az agyagból és fából készült termékek. A nép közé főleg a táblás üveg jutott, és az üvegtáblára festett képek, azért, mert a többi termékek magas árak miatt kevésbé voltak keresettek az egyszerű nép között.

- Italos üvegek, poharak, tányérek a népi használatba csak a XIX. században jutottak, mikor nagyobb tételben készültek, így olcsóbbá vált gyártásuk, ezáltal jelentősen csökkent eladási értékük. A legrégebbi üveghutát szlovák területen Szklenófürdőn alapították 1350 körül. Legnagyobb fellendülése az üvegyártásnak a következő évszázadokban volt, amikor a városi magisztrátus és vállalkozók alapítottak üveghutákat, főleg

bükkfában bővelkedő erdőkben, vagy azokhoz közel. A nagy mennyiségben előforduló bükkfa kedvezett az üvegyártás fellendülésének. A lehetőségeket kihasználva csak a közép Szlovákiában húsz üveghuta működött. A XIX. század végére számuk már hetvenre nőtt.

Az üvegtérmekek gyártásánál ellentétben a többi népi termékekkel – rögtön a kezdetkor komoly tudású szakember kollektíva dolgozott. Csehekből, Sziléziából, németekből és így keletkeztek üvegyártó telepek. Élete ezek lakóinak nagyon különbözött a nagyjából földműves lakosságtól, akikhez az üvegesek csak nagyon lassan alkalmazkodtak. A lakosság is vállalt munkát az üvegyártásban, ezek azonban leginkább kisegítő munkálatok voltak. – Olyan mint: favágás és annak fuvarozása a hutákhoz.

A nagymértékű gyártás által Szlovákia Nagy Magyarország üvegyártásának fellegvára lett.

Községünkötől nem messze Pilisszentléleken a pálos kolostor alatt szintén készítettek üveget. A falu elnevezése napjainkban is Huta. Csak hivatalosan Pilisszentlélek, a környékbeli Hutának nevezik napjainkban is.

Az üveget szlovák eladók hátukon erre a célra kialakított keretben hordták értékesítésre faluról-falura, ahol az értékesítés helyén maguk szabták és helyezték el az ablak, ajtókeretekbe.

Nos, itt ne gondoljunk a mai nagyméretű ablak, vagy ajtóablakokra. Azokban az időkben nagy általánosságban kisméretű ablakok voltak elődeink hajlékain. A nagyobb méretű ablakok, ajtók szárnyait felosztották.

Az ilyen osztott üveges ajtók, ablakok ismét gyakoriak. Belegondolva a régi útviszonyokra, a faluk közötti távolságokra, valamint a teherre, amit hátukon vittek a vándor árusok – iparosok, könnyen képet kaphatunk küzdelmes életükről.

Részlet, az Elődeink mesterségei és foglalkozásai c. 2008. megjelent könyvből.

Legendás kudarcok

Például Góliáté akit egy parittyakő ölt meg. Nagy Sándor elfoglalta Egyiptomot, a Perzsa birodalmat. Eljutott Indiáig, és 33 évesen maláriában halt meg. Hannibál nem akarta lerombolni Róma városát, de a rómaiak Karthagót igen. Attila sem ment be Róma városába, később orvérzésben halt meg a nászéjszakáján. Az ősmagyarok íja 10 részből volt összeragasztva. A németek akkor támadták meg őket, amikor zuhogott az eső, amitől az íjaik 10 részre estek volna szét. Emiatt lett vége a kalandozásoknak. Esőben harcképtelenek voltunk.

IV. Béla szekérvár mögött várta a tatárokat. Amit a nyílveszőik átíveltek, de még annyi magyar íj sem volt, hogy a mongol nyilakat visszalőjük.

Mohácsnál a törökök gyorsabban érkeztek meg, azért a segédcapataink (horvátok, csehek, erdélyiek) még nem érkeztek meg. Sokkal több volt az ágyújuk is. Előtte a száz éves háborúban az angol paraszt íjászok három csatát is megnyertek a francia lovagok ellen. (Az első poitiers-i csata évszázadokkal ezelőtt volt és a franciák győzelmével végződött a muszlinok ellen.)

A második póltiers-i. (ejtsd: Ázsenkurt-i csatában is az angol paraszt íjászok semmisítették meg a francia páncélos lovagokat. Itt halt meg a cseh király is. Az angolok mutató és középső újjukkal V betűt formázva mutatták, hogy megvannak az íjfeszítő ujjuk.

Hatszáz évvel később Vilson Churcsil is így mutatta a leendő „Viktóriát” (győzelmet).

Cortez pár hajóval foglalta el Mexikót, mert elkapta az „istenkirályukat”. Akit ezt látva a saját népe halálra kövezett. Három évtized múlva Pizarro szintén 200 katonával fogta el az inka „istenkirályt”, majd egy kötéllel megfojtotta. Viszont a spanyolok grand armadáját angol szénszállító hajókkal semmisítették meg. Mert a kis hajók sokkal fordulékonyabbak voltak.

A legtöbb spanyol az éhezésbe és szomjazásba halt bele., de a győztes angol matrózok élelmezése sem érdekelt senkit. Ez okozta a legnagyobb veszteségeiket. 1789 – ben a francia parasztnak nem volt kenyere, mire a Habsburg hercegnő azt mondta, hogy „akkor egyenek kalácsot”.

Szolgáló ruhával menekült a férjével a császárral, de a saját hintójukkal. Így egyből elkapták őket és később le is fejezték mindkettőjüket. (Először a császárt, a feleségét hónapokkal később.) Az álruha a XII – században Oroszlánszívű Richárdnak sem segített, amikor a Szent –földről hazafelé egy ausztriai kocsmában arannyal fizetett. Az osztrák rablólovag csillagászati váltságdíjért engedte csak szabadon. Napoleon hétszáz ezres seregéből mindössze húsz ezren értek haza. Mind a két világháborúban nyeresre álltunk, amíg az amerikaiak be nem szálltak. Egyikük texasi kacsafarmjáról került át az influenza. Kétszer annyi embert ölt meg mint a fegyverek. Az első világháború végén, A járványok, nagyszágrendekkel több embert öltek meg mint a háborúk.

Losonci Miklós

A kolera

Kiszáradással öl, amit infúzióval lehet megakadályozni. A lengyel „holera (-val) szó káromkodás.

A holera jázsná (vírusos kolera) a legdurvább lengyel nyelvű káromkodás.

Losonci Miklós

Sötét foltok

Mindannyiunk múltja tele volt velük. Hattól tízéves korunkig. „A lelkünk hófehér volt”, de minden más csupa sötétkék folt volt. A „golyós toll” – ról csak egy őrült indián jutott eszünkbe. Mert az írószer még nem volt köztudatban sem. A boltokban sem. Pedig a magyar Bíró László már 1938-ban feltalálta. Innen a büro – hivatal – nemzetközi szó a világ minden nyelvén. Az első négy iskolás évünkben tintásüveggel a táskánkban jártunk tanulni. A csatos marhabőr táskánkat viszont ezer dologra használtuk. Pajzsnak, lövedékeknek, ütőeszköznek. Természetes hogy minden füzetünk, könyvünk tele volt sötétkék foltokkal, de a táska kívülről egyszínű barna volt.. Belül tintafoltos.

Mártogatós tollal írtunk, amit „macskakaparásnak

neveztek a tanítóink, mert karcolta a papírt. Óriási „pacákat” okozott, de az „itatospapír” emiatt íráskor mindig a bal kezünkben volt. Másodikos korunktól már mindnyájan „töltőtollal” írtunk. Ami ugyanúgy karcolta a papírt, pacázott. Sokszor „nem fogott”, de alul, fölül és középen is folyt belőle a tinta, csak a hegyénél nem. 8 éves koromban jelent meg a golyóstoll, 1963-ban, de a használatért egy évig igazgatói intő járt. Negyediktől viszont már csak azzal írtunk. Kitérőlheteretlen volt radírral mint a tintaceruza. Amit én még a golyóstollnál is jobbnak tartottam. Csak hegyezni kellett, és kiradírozhatatlanul lehetett vele írni.

Losonci Miklós

Pilisszentlászló kialakulásának körülményei III.

A vadászház meglétével kapcsolatban azonban vissza kell térnünk a mongolok betörési idejére. Köztudomású, hogy a Sajó menti szerencsétlen ütközet után a király felesége, Mária királyné kevés kísérettel Horvátország-Dalmácia felé menekült. Menekülő útjában fogadalmat tett, hogy veszély elmúlása után a születendő gyermeket Isten szolgálatára fogja nevelni: ha fiú lesz, papnak adja, ha leány, apácának. A későbbi Szent Margit Klissza várában karácsony táján született. Három éves korában a veszprémi apácákhoz került. Csak tizenöt éves korában hozták vissza Budára. A dunai Nyulak – szigetén külön az ő számára épült kolostorba került. Az apáca hercegnő azonban más építkezésre is okot adott. A mongolok az országunkból történő kivonulásakor ígéretet hagytak, hogy még visszajönnék. A visszatérés ígérete fenyegette itthon s népet.

A királyt és a királynét talán még jobban, mert a Nyulak-szigete, ahol az ő féltet kincsük, az apáca-gyermekekük tartózkodott, nagyon könnyen mongol kézre kerülhetett volna megint, ha azok beváltják ígéretüket. A királyné tehát Margit hercegnő és társai menedékéről gondoskodott. A király a Visegrád fölötti sziklahegyet adományozta erre a célra a hozzátartozó erdősséggel együtt. Ezt az adományozást még írásba is foglalták, sőt még a

pápához is elküldték. A királyné a saját költségén megépítette a fellegrát, lent a városban pedig később az oly híressé vált kastélyt.

A menedékhely megépítése után annak megközelítéséről kellett gondoskodni. A Dunán való vontatással nem látszott biztonságosnak. A legbiztonságosabbnak Pilis-hegységen keresztül tartották az utat. Természetesen nem kell itt valamilyen mesterséges műútra gondolni. A fákat megfelelő szélességben kivágták, a gallyakat eltakarították, és készen volt az út. A Pilisszentlászlóról délre fekvő domb neve, ahol az út lekanyarodik most is, még ma is szlovákul a Hradská – ceszta (Vár- út) nevet viseli.

A Buda és Visegrád közötti hosszú útszakaszt a magas rangú utasoknak és kíséretének egy nap alatt nem lehetett megtenni, ezért egy szállót is kellett építeni Kékesen. Hogyan történt, hogy a királyné ezt a szállót kolostor módjára építette, hogyan történt, Szent Özséb ebbe az épületbe telepítette a maga kedves remetéit, nem tudni. A Szent Lászlóról elnevezett kékesi kolostor nagy lehetett, hiszen két halastó tartozott hozzá.

A Pilisszentlászlói monostor alapítását illetően az 1526 előtti források, nevezetesen az Inventárium és a Vitae fratrum nem nyújtanak egyértelmű eligazítást. A legvalószínűbb hogy Özséb, az első kolostor alapítója nem 1270-ben halt meg. Utóda az írások szerint Benedek IV. Béla idejében lehetett perjel, és a király akkor adta a remetéknek a pilisi vadászházat a Visegrád feletti Kékesen. Ezt alakították át Szent László templomává és kolostorává. 1284-ben a perjel jogot szerzett, hogy csak az esztergomi egyház érseke alá tartozzanak. Gyöngyösi Gergely a pálos rend történeti munkájában az alábbiakat írta: „IV. Béla király az általa igen kedvelt Benedek keresztúri perjelnek, Özséb utódjának adományozta a pilisi vadászházat monostoralapítás céljából, majd 1270-ben a remeték tanácsára tartományi perjellé választotta. E tisztségben utóda István volt, kinek 1294 – es tartományi zsinatán Lodomér esztergomi érsek biztosította a kékesi Szent László kolostor kiváltságait és Esztergom alá tartozását.”

Károly király 1342 – es halálával kapcsolatban a királyról, mint a templom alapítójáról emlékezik meg Gyöngyösi.

Az egyháztörténészek azonban nem IV. Bélának

tulajdonítják az adományozást.

Írásos bizonyíték viszont arról van, hogy III. Endre trónra lépésének évében 1290-ben alakította át templommá és azután épült melléje a kolostor. A kolostor alapítványi vagyona nem ismeretes. Írásos anyag nagyon kevés maradt fenn.

A legendás Csák Máté

A Magyar történelemben igen nagy jelentőségű esemény a KÉKESI ALKU néven bejegyzett megegyezés itt történt a most már Pilisszentlászló nevet viselő településen. Ebben az egyezségben Gentilis bíboros pápai legátus „megalkudott” a Felvidék urával, Csák Mátéval. A találkozó itt a templomdombon történt 1308. november 10.

A megállapodást Simon Kezay, később magyarosítva Kézay Simon és három deákja rögzítette. Az egyik példány megtalálható a vatikáni levéltárban.

Miért szenvednek a népek különböző betegségeiben

A vízben úszkáltak a halak, levegőben röpködtek a madárkák, földön járkáltak az állatok, de nem volt, akinek szolgáljanak, mert a népek, még nem voltak a világon.

Ekkor az Úr Isten elhatározta, hogy megteremti az embert. De, hogyan teremtsen meg? Hasonlítson a napra, holdra, csillagokra?

Megparancsolta az Úr Isten minden teremtménynek, hogy járuljanak Isten trónja előtt. Előbb ment az aranyló nap, ezüst hold, csillogó csillagok. Utánuk a széles föld, mély tengerek, nagy folyók, gyors patakocskák.

Utánuk érkeztek a fák és virágok, madarak. De az Úr Isten nem talált közöttük egyet sem, aki alkalmas lenne mintának, amelyből megteremtené az embert. Végül azt mondta:

- Testét elkészítem földből, de adok neki halhatatlan lelket, saját képmásomat, így az ember lesz a gyermekem.

Magához vett tehát egy darabot a legjobb földből és megformálta belőle az első embert. Test gyönyörű lesz, egyenes, mint a jegenye, hiszen az élő teremtmények közül csak az ember jár kiegyenesedve felül előre tekintő fejjel, mert ural minden földi teremtménynek a földön. Mik az Úr Isten megteremtette az első embert, így szólt:

- Fiam adok neked lábakat, hogy járd a parancsolataim szerint.

- Adok neked kezeket, jól végezzél jó cselekedeteket és élj munkával saját kezűddel.

- Adok szívet, hogy szeressél engem, önmagadat, és minden teremtményt. Adok szemeket, hogy lásd a gyönyörű világot magad körül, de a szegénységét is felebarátodnak.

- Adok füleket, hogy meghalld a gyönyörű énekeket és tanításaimat.

- Adok fejet, hogy okos legyél, és ne feledd, hogy egyszer majd el kell jönnöd hozzám testeddel és lelkeddel, a Mennybe!

Így az Úr Isten megteremtette testét az embernek, hogy szép testével és halhatatlan lélekkel, képmása legyen Istennek. Mikor az Úr Isten elkészítette földi testét az első embernek, neki támasztotta a falnak és elment megteremteni a halhatatlan lelket. Testhez odaállította a kutyát, hogy őrizze:

- Gyere kedves kutyám, hűséges őrzőm, mutasd, hogyan fogod őrizni saját uradat, az embert! Kutyá örömmel ugrándozik, vidáman csóválja farkát, egyik szemével nézi, másikkal alszik, aztán a másikkal őriz, és az előbbivel pislákol. Éppen becsukná mindkettőt – de ki ólálkodik, oly csendben ide? Fekete mind a korom, szervei és a farka akár az ökörnek, egyik lábán erős körmök másikon ló patája – talán csak nem az ördög, aki megakarja semmisíteni az embert?

- Vrrr, haf, haf! Mit akarsz itt, te zsvány, takarodj innét! – Ugatja és mordul rá a kutya, majd ráugrik és harapja ahol éri.

- Hohó! – sikítja az ördög, - a kutya okos állat, de az ördög még okosabb! Ekkor hirtelen a kutyára lehel hideg fagytól megmerevedett csonttá, megmozdulni sem tudott. Nem volt még meleg

szőrzete, a fagytól nem tudta megvédeni magát. Ebben a pillanatban az ördög odaugrott az Úr Isten által alkotott testhez, és néhányszor ráköpött mérgezett nyállal. Ez az okozója a különböző betegségeknek, amik haláláig kínozzák az embert. Végül visszatért az Úr Isten a szent lélekkel, mely gyönyörűen tisztelte volt, amelyben látta magát, akár a tükörben. Rögtön látta mi történt, de a testet már nem változtatta meg, mert tudta, hogy a gonosz betegségek jó szolgálatot tesznek az embernek:

-Népek gögössé – válnának, ha egészségük örökké tartana. Legalább a betegségükben nem feledkezek meg rólam, és imádkozni fognak hozzám, hogy segítsen őket! A hűséges kutyának viszont teremtett szőrt is, mely melegíti akár a meleg bunda, hogy jól tudjon szolgálni télen is.

Maros Madács Karácsonyfánál című könyvéből fordította:

F R

Elődeink humora

SZIMULENCIA

A szeretett, népszerű Katona Gyula bácsi fiatal korától hosszú évtizedekig volt községünk körzeti orvosa.

Minden Pilisszentlászlait név szerint ismert. Néhány napra táppénzes állományba helyezte a kevésbé beteget is.

Közvetlen humora miatt mindenki szerette.

Bizalommal fordultak hozzá a betegek és a kevésbé betegek is.

Így jutott szentendrei rendelőjébe Cili néni is.

- Hol fáj, Cili néni? – kérdezte a doktor úr.

- Jaj, jaj doktor úr! Itt is, ott is, mindenhol minden.

Az orvos megmérte a vérnyomását, meghallgatta szívverését, megnézte torkát. Nem talált semmit.

- Aztán hogy jött ide? – kérdezte.

- Jaj, doktor úr, szaladnom kellett lefelé a kerten, hogy elérjem a buszt, mert kapálni voltam a málnát.

- Cili néni, magának nagy betegsége van, maga szimuláns. Menjen szépen haza, és pihenjen –szólt mosolyogva doktor úr.

Cili néni leballagott a buszállomásra, éppen elérte a pilisszentlászlói járatot.

Sógorasszonya Pap-réti elágazásnál, (akkoriban a 11-es út izbégi elágazását nevezték így). szállt fel.

- Cili, te nem a málnát kapálsz? – kérdezte a sógornő.

- Jaj, dehogy kapálsz. Szerencsém, hogy lejöttem a doktor úrhoz – mondta átkiabálva az ülő utasok feje felett.

- Mi a bajod? – kiáltott vissza a busz elejéből a sógorasszony.

- Jaj, nekem nagy betegsége van, olyanról még nem is hallottam.

- Aztán milyen orvosságot írt fel a doktor úr? – jött a következő kérdés.

- Jaj azt mondta, olyan súlyos betegsége van, amire még nem találtak ki orvosságot.

Valami szimulenciát mondott a doktor úr.

(A kép csak illusztráció)

REPETA A GÜLBABA ÉTTEREMBEN

A hatvanas évek végén történt.

Köztudott, hogy elődeink, de még magunk is, ez alatt a jelenlegi idősebb generációt értem, több család kereseti lehetőségei az erdei növények voltak: moha, különböző virágok, csipke (amiből készült a híres szentlászlói hecsedli), fagyöngy...

Ezen termékek gyűjtése bizony nem kevés fáradtsággal járt.

Az összegyűjtés után még haza kellett hozni, bizony sokszor oda-vissza, több órai gyaloglás árán, ami sok kilométert jelentett.

Ezután még otthon a család apraja nagyja rakosgatta, kötözgette, amíg szállíthatóvá,

forgalomképessé lett az árú. Reggel aztán, de ezalatt hajnal kell érteni, hiszen a legelső busszal, ami négy órakor indult községünkben, útra keltek megpróbálni eladni az előtte való napokban összegyűjtött, kötözött termékeket.

Történt akkor egy idősebb házaspárral, akik portékájukat levitték a nagycsarnokba, eladván azt hazafelé tartottak. Amíg a HÉV indulására vártak, betértek a Margit-hídfőnél lévő Gülbaba étterembe. Mákos tésztát rendeltek, a mellettük lévő asztalnál egy férfi pörkölte evett. Elfogyván tányérjából az étel, hívta a felszolgálót.

- Főúr kérek egy repetát.

A pincér hozott még egy adag zónapörköltet.

- Asszony kérjünk mi is inkább repetát – szolt feleségéhez Sándor bácsi.

- Én nem bánom, mehetünk a következő járatral, azzal is elérjük a szentlászlói buszt. – adta beleegyezését felesége.

- Főúr, mi is kérünk repetát! – rendelkezett büszkén a férj.

Nagy meglepetés lett, mikor a pincér még két adag mákos tésztát hozott...

AKKOR VOLTÁL ABLAKOS, MOST MEG VAGY FÉLLITERES

Az 1919-es kommün, vagy ahogy később nevezték, Tanácsköztársaság alatt községünkben

Fegyveres harcok nem voltak, ugyanakkor viszont itt is megalakult a direktórium, akik tartották a környékbéli elvtársaikkal a kapcsolatot.

A helyi direktóriummi összekötő itt is lakott. Történt, egy hétköznapon kora délután rekvirálni jöttek lovas kocsikkal a Tanácsköztársaság katonái.

A falunkban lévő komiszár elvtárs miután eligazította a rekvirálókat, személyesen nem akart részt venni a fosztogatásban, inkább visszavonult a rendelkezésére bocsátott Béke, akkor Visegrádi utcai családi ház utca felőli szobájába. Az elvtársakkal elfogyasztott „dugi“ bor (akkoriban hivatalosan szesztilalom volt) ágyba döntötte falunk komiszárját.

A rekviráló elvtársai éppen a szemben lévő módosabb család udvarából rakták kocsijukra a takarmányt. A nagy zajra felébredt. Kimenni azonban röstellte magát a falu népe előtt, meg aztán lehetséges, közeli már végét sejtette a

proletárdiktatúrának.

Kíváncsisága azonban hajtotta, ezért kicsit félrehúzván a függönyt, nézte és hagyta folyását az eseményeknek.

Tisztán látta, mikor a komiszár társa leakasztotta a szembe szomszéd kocsijáról a hámfát is, majd a háziak erős tiltakozása ellenére elvitte. Az idősebb gazda felesége jól látta az ablakon leskelődő komisszárt, aki nem akadályozta meg a hámfát elvitelét.

Befejeződött az aznapi rekvirálás, a lovas kocsik elindultak Szentendre irányába.

Nemsokára letelt a Tanácsköztársaság néhány dicsőséges, vagy inkább dicstelen hónapja.

A volt komiszár még itt lakott, de már véget ért dicső hatalma.

Gondoskodnia kellett élelméről, fogott egyet az udvaron lévő ágasfára akasztott tejes köcsögök közül, és elment a szembe szomszédhoz kérni fél liter tejet.

Nos, tört magyarsággal megszólalt most már bátran az idősebb háziasszony.

„- Mikor vitte komiszár a hámfát és gabonát, akkor voltál ablakos, most meg vagy fél literes?!“

BAJ VAN A RUDIVAL, DOKTOR ÚR

A szomszédos településen történt az eset.

Kőfaragók faragták, helyezték a köveket, a reggeli pálinkát bor, majd a délutáni melegben sör követte.

Az egyik bőbeszédű, huncutságot kedvelő kőfaragó megismerkedett a szomszédban lakó idősebb hölgygel.

Nos, munka befejeztével a szokásos munkavégi utáni italozást követően Kázmér a kocsmából az építkezés szomszédságában lakó hölgy felé vette útját.

Mintha össze lettek volna beszélve, a ház úrnője beengedte lovagját, majd még megkínálta saját házi borával.

Kázmér ivott még egy kevéske bátorságot, miután egyre testközelbe igyekezett kerülni szíve hölgyéhez, aki közben vacsoráját főzte a fatüzeléses tűzhelyen (akkoriban még nem volt, vagy legalábbis nem mindenhol volt még palackos gáztűzhely). Addig – addig erősködött Kázmér, hogy ittasságában, vagy izgalomban meztelen alsótestével rácsúszott a forró tűzhely tetejére

(platnijára). Összeégette alsóttestét. Nagy volt a fájdalma, de talán még nagyobb a szégyenérzete.

Másnapra, annyira nagy fájdalmai lettek, hogy bátorságot merítve, na meg munkatársai tanácsára, akik sztorijának első hallására, ájuldoztak a nevetéstől, elment a Bükkös-parton lévő orvosi rendelőbe. Mikor rá került a sor, bement a szintén jó humoráról ismert doktor úrhoz.

- Mi a bajod, Kazikám? – kérdezte a doktor úr.

Kazi nem tudott hozzáfogni az előre betanult mondókájához.

- Jaj, doktor úr, baj van a Rudival! – mondta kínosan nevetve.

- Ne szórakozz, Kazi! Akkor miért nem a Rudit küldted ide?

- Jaj, jaj doktor úr, ő is itt van a gatyámban!

- Folytatta a dicső lovag, majd most már felbátorodva elmesélte kalandját, amin még a nővérke is jóízűen nevetett.

JÁNOS ZSEBÉBEN A MADÁRKA

János pesti építkezésen dolgozott a kőművesek mellett. Az építkezésen szállásnak kialakított helyiségben aludt munkatársaival, csupán két-három hetente jártak haza.

Vasárnaponként azonban nem dolgoztak, ilyenkor eljártak a Városligetbe sétálgatni, ismerkedni a vidéki szolgáló lányokkal. Egyik vasárnap délután ő is megismerkedett egy pilisi faluból ott szolgáló lánnyal, akivel büszkén sétálgatott karonfogva. Később az akkori szokásokhoz híven megálltak egy mézeskalácsos sátor előtt, ahol megvette újdonsült hölgyének a mézeskalács szívet, kis tükröcskével közepében.

Így folytatták tovább sétájukat, majd egy tökmagárustól vett egy zacskónyt a csemegéből, amiből kezében tartva a zacskót, mindketten szemezgettek. Jánosnak így mindkét kezire szükség volt, ezért a zacskó tartalmát beleöntötte, jobb oldali zsebébe, mivel a másik lukas volt.

Ezután zsebből csemegéztek a pirított tökmagból. Az ifjú udvarló kiszemelt egy üres padot, majd odavezette szíve hölgyét és leültek, de a leányzó bal oldalára ültette János aki elfogyassza tenyerében lévő csemegét, Jobbkezével tökmagot keresve belenyúlt János lukas zsebébe. Nem talált benne semmit, ezért egyre mélyebben nyúlt.

-Jaj, jaj megfogtad a madárkát! – kiáltott fel János boldogan.

Polgármester Úr!

Mellékelek három fényképet, melyek a Tölgyfa utca állapotát jelzik a 66-os szám előtt. Az utca korábbi esővíz által okozott kárt helyreállító és új burkolatot adó felújítás nem bírta sokáig. Valószínű, hogy az adott szakaszon a pálya nem volt megfelelően alapozva. Kérem, hogy a további károsodás és költség emelkedés megelőzése

érdekében az útszakasz megerősítésére és kijavítására intézkedni szíveskedjék. Bízom benne, hogy a javítást szakemberrel végezteti és szakember veszi át.

Pilisszentlászló 2026.március 04.

Dr. Schweickhardt Gotthilf

Gyümölcsoltó Boldogasszony

Március 25-én a megtestesülést, Jézus fogantatását ünnepeljük. Ünnepként 692-ben említik először, amikor a trullai zsinat helyesnek ítélte nagyböjtben való megünneplését.

Az ünnep magyar elnevezése onnan ered, hogy a fák oltását elődeink ez idő tájt szokták végezni. Általános szokás volt, hogy ezen a napon kell oltani, szemezni a fákat, hiszen Szűz Mária is most fogadta méhébe Jézust Hajdani kódexekben,

kalendáriumokban az ünnep különböző elnevezéseit olvashatjuk: Testfogadó Boldogasszony, Asszonyunk Szűz Máriának szeplőtlen fogantatja, Boldogasszony fogadása.

Az ünnephez, nagyon sok néphit tartozik. A göcsejiek szerint, amelyik fát ezen a napon oltják be, azt nem szabad letörni vagy levágni, mert vér folyik belőle. Aki ilyen fát mégis levágna, megvakul, halála után pedig elkárhozik. Még nyesegetni, tisztogatni sem szabad ezeket a fákat, maguktól kell elrohadniuk. Székesfehérvár környékén a déli harangszó idején sorra rázták a gyümölcsfákat, hogy bő termést hozzanak. Zalában az ünnepen szemzett rózsafára az olvasót is ráakasztották. Az erdélyi Csiki székelység az oltott gyümölcsfákra igézet ellen piros szalagot kötött. Maros környékiek hiedelme szerint jó jel, ha Gyümölcsoltó Boldogasszony napján már nincs hó a vetéseken.

Tápióságban a gazda ezen a napon kiment a kertbe és a gyümölcsfák törzsét keresztel jelölte meg. Szeged és környéke népe szerint az ilyenkor szemzett fából nem jó másnak adni, mert ezzel a termést is odaadnák. Okkal nevezik e napot fecskéhívogatónak is, mert ekkor a déli szél hazafelé terelgeti a fecskéket. Számos helyen a gazda e napon kitarja az istálló ajtaját: meghívta a fecskéket, Isten madarait, hogy házában fészkeljenek, mert at öregek hite szerint a fecskék jelenléte felért egy tűz ellen való biztosítással. A madarak megérkezése azt is jelezte, hogy eljött a tavaszi munkák ideje. Napjainkban sajnos egyre kevesebb fecske érkezik hozzánk.

Franyó Rudolf

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015